

2025-03-20
U2023/02078 (delvis)
U2025/00853

Utbildningsdepartementet

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145
721 05 Västerås

Uppdrag till Myndigheten för yrkeshögskolan att genomföra en förstudie om ett gemensamt system för ansökan och ett nytt studiedokumentationssystem

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) i uppdrag att genomföra en förstudie om dels ett gemensamt system för ansökningar om att få gå en yrkeshögskoleutbildning och antagning av studerande till en sådan utbildning, dels ett nytt studiedokumentationssystem för yrkeshögskolan. I uppdraget ingår att föreslå hur systemen ska utformas.

I uppdraget ingår också att undersöka om antagningssystemet för högskolan (NyA) även kan användas som ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan, utan påtagliga negativa konsekvenser för de universitet och högskolor som använder NyA. I denna del ska MYH inhämta information och synpunkter från Universitets- och högskolerådet.

MYH ska inhämta information och synpunkter från andra berörda myndigheter och relevanta aktörer, t.ex. i fråga om högskolans studiedokumentationssystem Ladok som används av flertalet universitet och högskolor och som administreras av Ladokkonsortiet. Vidare ska MYH även beakta andra myndigheters och organisationers behov av att inhämta information från studiedokumentationssystemet.

MYH ska ha en nära dialog med utbildningsanordnare för att säkerställa kvalitet och användarnytta för dessa. Myndigheten ska även inhämta synpunkter från Myndigheten för digital förvaltning, dels i dess roll som ansvarig för den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen,

genomförandet av den reviderade eIDAS-förordningen¹ och utveckling av en digital identitetsplånbok, dels i dess roll som nationell samordnare för det tekniska systemet avseende bevisutbyte för EU:s gemensamma digitala ingång, SDG.

MYH ska löpande informera Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Myndigheten ska senast den 15 september 2025 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) lämna en delredovisning av uppdraget som ska innehålla en analys och en preliminär bedömning av om NyA kan användas som gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan på ett kostnadseffektivt sätt och om NyA kan möta yrkeshögskolans behov. MYH ska även redovisa om ett användande av NyA skulle innebära begränsningar för yrkeshögskolans del och om det skulle få konsekvenser för antagningen till högskolan.

Myndigheten ska senast den 15 december 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

En redovisning av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

För uppdraget har medel tillförts det under utgiftsområde 16 för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan. MYH ska ersätta Universitets- och högskolerådet för dess eventuella kostnader för arbetet med förstudien enligt vad myndigheterna kommer överens om.

Närmare beskrivning av uppdraget

Det gemensamma systemet för ansökan till yrkeshögskolan ska bidra till att effektivisera ansökningsprocessen och säkerställa rättssäkerheten vid ansökan och antagning till yrkeshögskolan. Studiedokumentationssystemet ska bidra till att säkerställa en mer robust hantering av dokumentation av studerande och studieresultat. Systemen ska samordnas.

I arbetet med förstudien ska MYH beakta förslagen och beskrivningen av de aktuella systemen i betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31). Vidare ska myndigheten beakta både

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1183 av den 11 april 2024 om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 vad gäller inrättandet av ett europeiskt ramverk för digital identitet.

utbildningsanordnarnas och de studerandes perspektiv. MYH ska ange vilka funktioner systemen behöver fylla för yrkeshögskolan samt vilka systemtekniska, juridiska och verksamhetsmässiga förutsättningar som krävs för att införa och långsiktigt administrera systemen.

För att ett gemensamt system för ansökan ska vara effektivt måste utbildningsanordnarna använda systemet. Det ska därför vara ett krav för att få anordna en yrkeshögskoleutbildning att utbildningsanordnaren ansluter sig till systemet. Systemet ska initialt inriktas mot yrkeshögskolans långa examensgivande utbildningar, s.k. program, men MYH ska undersöka hur systemet kan användas även för övriga utbildningar inom yrkeshögskolan och för de andra utbildningsformer som MYH ansvarar för. Systemet ska vidare vara flexibelt för att möjliggöra anpassning till yrkeshögskolans framtida utveckling och behov för att möta arbetslivets behov av kompetens på lång sikt.

När MYH anger vilka systemtekniska, juridiska och verksamhetsmässiga förutsättningar som krävs för att införa och långsiktigt administrera ett gemensamt system för ansökan, ska myndigheten särskilt analysera nyttorna samt de tekniska och rättsliga förutsättningarna för ett förfarande där nödvändiga uppgifter kan inhämtas från en tillförlitlig källa redan i det skede den sökande fyller i sin digitala ansökan, t.ex. uppgifter om resultat från tidigare studier.

Systemen ska utgå från yrkeshögskolans och användarnas behov och ska vara användarvänliga, tillgänglighetsanpassade, kostnadseffektiva och säkra. Förstudien ska innehålla kostnader för utveckling av systemen, en tidsplan för det fortsatta arbetet och införandet av systemen samt förslag på förvaltning av systemen, inklusive kostnader för förvaltningen. Myndigheten ska redovisa hur förvaltningen av systemen kan finansieras inom befintliga ramar för berörda anslag eller genom en annan lämplig konstruktion. Förvaltningen ska inte vara kostnadsdrivande för staten.

MYH ska ta hänsyn till kraven i den reviderade eIDAS-förordningen samt införandet av den digitala identitetsplånboken. MYH ska också, för att främja ökad datadelning och för genomförandet av SDG-förordningen², utgå från och använda de komponenter, det ramverk och den vägledning

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

som framtagits inom Ena – Sveriges digitala infrastruktur. Vidare ska MYH även utgå från annan relevant lagstiftning. Myndigheten ska där det är lämpligt se till att systemen kan hantera personer som inte har ett svenskt personnummer och att systemen kan ta emot och utfärda s.k. attributsintyg enligt eIDAS-förordningen och bevis i enlighet med SDG-förordningen. Det ska även vara möjligt att signera handlingar, exempelvis betyg, med avancerad eller kvalificerad elektronisk underskrift eller stämpel.

Skälen för regeringens beslut

Yrkeshögskolan har expanderat kraftigt sedan starten 2009 vilket ställer högre krav på systemet för ansökan till yrkeshögskolan när det gäller både sökande och utbildningsanordnare. Även SDG-förordningen och eIDAS-förordningen ställer nya krav, på såväl ansökningssystemet som studiedokumentationssystemet.

Det finns ett stort behov av ett gemensamt system för ansökan och för utbildningsanordnares antagning av studerande så att de sökande snabbt och enkelt kan hitta utbildningar och ansöka om att få gå dem samtidigt som deras rättssäkerhet i ansöknings- och antagningsprocessen stärks. I dag ansöker de studerande separat till varje utbildningsanordnare vilket skapar problem både för studerande och utbildningsanordnare vid antagning till utbildningarna. Med dagens system kan en studerande bli antagen till samma yrkeshögskoleutbildning hos flera olika utbildningsanordnare.

I dag är det ledningsgruppen för yrkeshögskoleutbildningen som ska anta sökande till utbildningen. Ledningsgruppen får dock överlåta till utbildningsanordnaren att fatta vissa antagningsbeslut (4 kap. 2 § förordningen [2009:130] om yrkeshögskolan). Oavsett vem som fattar beslutet möjliggör ett gemensamt system för ansökan och antagning en effektiv administration och hantering av ansökningsprocessen för utbildningsanordnare. Vidare bidrar ett sådant gemensamt system till förbättrade planeringsförutsättningar för samtliga aktörer i systemet. Det bidrar i sin tur till ett mer effektivt nyttjande av resurserna.

För att ett gemensamt system för ansökan ska vara effektivt och förebygga felaktigheter är det en fördel om nödvändiga uppgifter kan inhämtas från en tillförlitlig källa redan i det skede den sökande fyller i sin digitala ansökan. Exempel på sådana uppgifter som har betydelse för prövningen av ansökan kan vara uppgifter om resultat från tidigare studier. Uppgifter som redan har

lämnats till och kontrollerats av en annan aktör kan då vara ifyllda i förväg i den digitala ansökan. Detta underlättar för den sökande, vars uppgift blir att kontrollera att förifyllda uppgifter är korrekta. Det minskar också risken för att den sökande lämnar felaktiga uppgifter eller utelämnar uppgifter.

De studerande behöver också få tillgång till ett uppdaterat studiedokumentationssystem. MYH:s nuvarande system för studiedokumentation har varit i drift sedan 2013 och uppfyller inte dagens krav. Det saknas flera nödvändiga funktioner och systemet har begränsningar när det gäller den rättsliga och tekniska utformningen. Några exempel på brister är att det inte finns någon regelmässig rapportering av uppgifter om examen från utbildningsanordnare till MYH, det saknas användargränssnitt för studerande, det är svårt att identifiera personer i systemet och det går inte att hantera uppgifter för alla typer av utbildningar som MYH administrerar.

Enligt direktiven till Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar skulle utredningen lämna två alternativa förslag för ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan, ett förslag om en anslutning till NyA och ett förslag om ett eget system (dir. 2021:88). I sitt betänkande Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31) föreslår utredningen ett myndighetsuppdrag om att genomföra en förstudie för inrättandet av ett gemensamt ansökningssystem för yrkeshögskolan. Universitets- och högskolerådet anger i sitt remissvar över betänkandet att frågan om huruvida NyA kan användas som gemensamt ansökningssystem även till yrkeshögskoleutbildning behöver utredas vidare (U2023/02078).

Enligt direktiven skulle utredningen också analysera och beskriva behoven av ett förstärkt system för studiedokumentation i yrkeshögskolan och konst- och kulturutbildningar. Utredningen skulle även undersöka möjligheterna att antingen ansluta utbildningsformerna till högskolans studiedokumentationssystem Ladok eller att fortsätta utveckla MYH:s eget system för studiedokumentation för dessa utbildningsformer (dir. 2021:88). Utredningen föreslog betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar att MYH ska få i uppdrag att utforma ett nytt system för studiedokumentation. I sitt remissvar över betänkandet är Ladokkonsortiet positivt till ett fortsatt utforskande av hur det kan arbeta tillsammans med MYH. Konsortiet anser att frågan om yrkeshögskolans och andra

utbildningsformers användning av Ladok behöver utredas vidare (U2023/02078).

Myndigheten behöver därför genomföra en förstudie om dels ett gemensamt system för ansökningar om att få gå en yrkeshögskoleutbildning och antagning av studerande till en sådan utbildning, dels ett nytt studiedokumentationssystem för yrkeshögskolan. I uppdraget bör ingå att föreslå hur systemen ska utformas. MYH behöver även undersöka om NyA kan användas som ett gemensamt system för ansökan och antagning till yrkeshögskolan.

På regeringens vägnar

Johan Pehrson

Maria Cederholm

Kopia till

Finansdepartementet, BA, DOF, K, SFÖ
Utbildningsdepartementet, UH
Klimat- och näringslivsdepartementet, BK, NIM
Arbetsmarknadsdepartementet, A
Myndigheten för digital förvaltning
Universitets- och högskolerådet